

Zamestnávateľ, ktorý zamestnáva najmenej 20 zamestnancov má podľa Zákona č.5/2004 o službách zamestnanosti povinnosť zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím. Ak tak neurobí, musí odvieť za každého takéhto chýbajúceho zamestnanca odvody štátu za neplnenie si povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím. Druhou možnosťou je využiť náhradné plnenie a zadať zákazku alebo odobrať výrobky a služby od chránenej dielne, ktorá zamestnáva ľudí so zdravotným postihnutím, od občana so ZŤP alebo od zamestnávateľa, ktorého zamestnanci sú občanmi so ZŤP.

- **Zamestnávanie zdravotne postihnutých občanov - § 63**

Podľa paragrafu 63 Zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti pri zamestnávaní zdravotne postihnutých občanov **je zamestnávateľ povinný:**

- a) zabezpečovať pre občanov so zdravotným postihnutím vhodné podmienky na výkon práce
- b) vykonávať zaškoľovanie a prípravu na prácu občanov so zdravotným postihnutím a venovať osobitnú starostlivosť zvyšovaniu kvalifikácie počas ich zamestnávania
- c) viesť evidenciu občanov so zdravotným postihnutím
- d) **zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím**; ak zamestnáva najmenej 20 zamestnancov a ak úrad v evidencii uchádzačov o zamestnanie vedie občanov so zdravotným postihnutím v počte, ktorý predstavuje **3,2 %** z celkového počtu jeho zamestnancov

Pozor! Ak firma zamestnáva občana so zdravotným postihnutím, ktorý má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vyššiu ako 70 %, ráta sa tento zamestnanec za troch občanov so zdravotným postihnutím.

Počet zamestnancov sa počíta z priemerného evidenčného počtu zamestnancov vo fyzických osobách za kalendárny rok. Zistený počet občanov so zdravotným postihnutím, ktorých je zamestnávateľ povinný zamestnávať, a skutočný počet občanov so zdravotným postihnutím, ktorých zamestnávateľ zamestnáva, sa zaokrúhľuje na celé čísla od 0,5 vrátane smerom nahor.

Pozor! Zamestnanci, ktorí pracujú pre zamestnávateľa v zahraničí sa do celkového počtu zamestnancov nezapočítavajú.

Zamestnávateľ preukazuje plnenie povinného podielu počtu občanov so zdravotným postihnutím na celkovom počte svojich zamestnancov za predchádzajúci kalendárny rok **do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roka** na tlačive predpísanom ústredím.

- **Zadávanie zákaziek na účely plnenia povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím- § 64**

V prípade, že zamestnávateľ nezamestnáva občanov so zdravotným postihnutím môže vo forme **náhradného plnenia** podporiť chránene dielne, ktoré zamestnávajú takýchto občanov a zadať im zákazku.

Podľa paragrafu 64 Zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti „na započítanie jedného občana so zdravotným postihnutím je potrebné zadať zákazku vo výške **0,8-násobku** celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtýrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom zamestnávateľ povinnosť zadaním zákazky plní. Výsledná suma vypočítaná podľa predchádzajúcej vety sa zaokrúhľuje na euro nadol“.

Pokiaľ nie je zamestnávateľ platiteľom dane z pridanej hodnoty, započítava do ceny zákazky na účely aj daň z pridanej hodnoty. Ak je platiteľom dane z pridanej hodnoty, nezapočítava do ceny zákazky na účely daň z pridanej hodnoty vo výške, v akej mu vznikne nárok na jej odpočítanie podľa osobitného predpisu.

Plnenie povinnosti je zamestnávateľ povinný preukázať úradu najneskôr **do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roka.**

Rady a tipy:

Aby sa započítal jeden občan so zdravotným postihnutím za účelom náhradného plnenia, rozsah zákazky by mal byť na úrovni 1 400 odpracovaných hodín za kalendárny rok alebo 120 odpracovaných hodín za kalendárny mesiac.

Minimálna celková cena práce je zadefinovaná ako súčet nákladov na mzdu občana so zdravotným postihnutím, ktorý túto zákazku realizuje + preddavok na poistné na zdravotné poistenie + poistné na sociálne poistenie + príspevok na starobné dôchodkové sporenie platené zamestnávateľom. Zamestnávateľ je povinný preukázať, že súčasťou ceny za realizovanú zadanú zákazku sú náklady na mzdu občana so zdravotným postihnutím, na preddavok na poistné na zdravotné poistenie a na poistné platené zamestnávateľom do poistných fondov.

- **Odoberanie výrobkov alebo služieb na účely plnenia povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím - § 64a**

Zamestnávateľ, ktorý nezamestnáva občanov so zdravotným postihnutím môže plniť náhradné plnenie aj prostredníctvom odobratia výrobkov alebo služieb od:

- a) chránenej dielne alebo chráneného pracoviska
- b) občana so zdravotným postihnutím, ktorý prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť
- c) zamestnávateľa, ktorého zamestnanci, občania so zdravotným postihnutím, sa podieľali na výrobe odobratých výrobkov alebo na poskytovaní odobratých služieb

Podľa paragrafu 64a Zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti „na započítanie počtu občanov so zdravotným postihnutím, ktorých si zamestnávateľ môže započítať, je potrebné odobrať výrobky alebo služby vo výške podielu celkovej sumy platieb za odobraté výrobky alebo služby v kalendárnom roku,

za ktorý týmto spôsobom zamestnávateľ plní povinnosť po započítaní alebo nezapočítaní dane z pridanej hodnoty do ceny odobratých výrobkov alebo služieb a **0,8-násobku** celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrt'rok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom zamestnávateľ povinnosť odoberaním výrobkov alebo služieb plnil. Výsledná suma vypočítaná podľa predchádzajúcej vety sa zaokrúhľuje na celé čísla od 0,5 vrátane smerom nahor".

Plnenie povinnosti podľa odoberaním výrobkov alebo služieb podľa je zamestnávateľ povinný preukázať úradu najneskôr do **31. marca nasledujúceho kalendárneho roka**.

- **Odvod za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím - § 65**

Podľa paragrafu 65 Zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti „zamestnávateľ, ktorý nezamestnáva určený povinný podiel počtu občanov so zdravotným postihnutím je povinný najneskôr **do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roka** odvieť na účet úradu za každého občana, ktorý mu chýba do splnenia povinného podielu počtu občanov so zdravotným postihnutím, odvod vo výške **0,9-násobku** celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrt'rok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, za ktorý zamestnávateľ tento odvod odvádza. Výsledná suma vypočítaná podľa predchádzajúcej vety sa zaokrúhľuje na euro smerom nadol.

Ak úrad viedol v evidencii uchádzačov o zamestnanie občanov so zdravotným postihnutím **len časť kalendárneho roka**, odvod sa znižuje o sumu, ktorá je súčinom **0,3-násobku** celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrt'rok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, za ktorý zamestnávateľ odvod odvádza, polovice počtu mesiacov, počas ktorých úrad v evidencii uchádzačov o zamestnanie nevedol občanov so zdravotným postihnutím počas kalendárneho roka, za ktorý zamestnávateľ neplnil povinný podiel počtu občanov so zdravotným postihnutím a počtu občanov so zdravotným postihnutím chýbajúcich do splnenia povinného podielu.

Príslušná pobočka Sociálnej poisťovne je povinná poskytovať úradu údaje z registra zamestnávateľov potrebné na účely posúdenia plnenia povinnosti zamestnávateľa podľa v rozsahu a spôsobom určeným ústredím.

Ak si zamestnávateľ nespĺní povinnosť, rozhodne úrad o povinnosti zamestnávateľa zaplatiť odvod za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím.

Povinnosť zamestnávateľa zamestnávať povinný podiel občanov so zdravotným postihnutím môže zamestnávateľ plniť aj vzájomnou kombináciou plnenia povinností.

Rady a tipy:

Tento **0,9-násobok** celkovej ceny práce, vypočítaný z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenska za prvý až tretí štvrt'rok 2008, predstavuje **886,91 eur** (26 719,2 Sk). Táto suma sa zaokrúhľuje na euro smerom dole, to znamená, že výsledná suma odvodu za jedného občana so zdravotným postihnutím chýbajúceho do splnenia povinného podielu počtu občanov so zdravotným postihnutím za rok 2009 je **886 eur** (26 691,63 Sk).

Táto suma je **vyššia o 98 eur** (2952,34 Sk) v porovnaní so sumou, ktorá je potrebná na započítanie jedného občana so zdravotným postihnutím v prípade, ak zamestnávateľ plní povinný podiel počtu občanov so zdravotným postihnutím **zadaním zákazky alebo odoberaním výrobkov a služieb**. Týmto nastaveným rozdielom v príspevkoch sa sleduje **cieľ, aby zamestnávatelia uprednostňovali zadávanie zákaziek, odoberanie výrobkov a služieb pred platením odvodov** za nesplnenie povinného podielu počtu občanov so zdravotným postihnutím za príslušný kalendárny rok, čo umožní vytvoriť viac príležitostí na zamestnanie občanov so zdravotným postihnutím.

Podrobnosti je potrebné konzultovať s príslušným Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny.

Zákon č.5/2004 o službách zamestnanosti